MIELIPIDE

Miksi Pro Agrian pitää tutkia heinän kylvöä viljan joukkoon?

NIMIMERKKI TIETO TEKSTIVIESTIPALSTALLA

LUKIJALTA

Pirkanmaalla rajoitetaan rakentamista maaseudulle

Viitaten käytyyn keskusteluun/Kaunisto/Myllymäki/Satonen otan esimerkin Pirkanmaalta jossa seudullinen päätöksenteko ja ohjaus etenee – ihan käytännön tasolla. Lienee selvää että nyt haetaan esimerkkejä ja käytäntöjä, joita voitaisiin laajentaa koskemaan myös muita alueita.

Tampereen keskusseudun Seutuhallitus: Seudulliset periaatteet yhdyskuntarakenteen hajautumisen ehkäisemiseksi/ehdotus 30.3.2012.

Mal-aiesopimuksen mukaan ”Kunnat hyväksyvät haja-asutuksen ohjauksen seudulliset periaatteet. Haja-asutusalueelle suuntautuvaa pientalorakentamista vähennetään asteittain kussakin kunnassa. Sopijapuolet pyrkivät suunnittelutarveratkaisujen kriteereitä selkeyttämällä vaikuttamaan siihen, että kunnilla on välineitä tämän tavoitteen toteuttamiseen.”

Edellä olevassa kappaleessa määritellään seudullisen ohjauksen periaatteet, mihin ohjaus suunnataan ja myös keinot miten se tehdään.

Tätä ei juurikaan voi selkeämmin sanoa.

Mitään varsinaista juridista pohjaa ei toiminnalle kuitenkaan ole. Kaikki pohjautuu vahvaan kunnalliseen kaavamonopoliin ja näillä toimilla laajentuviin käytännön toimiin koko keskusseudulle.

Perusteet keskittämiselle/päätöksenteolle ovat hataria.

Mikään tutkimustieto ei tue sitä että hajarakentaminen olisi erityisesti niin sanotuilla ongelmakohdealueilla lisääntynyt, että siitä yleensä olisi erityistä haittaa tai että se erityisesti aiheuttaa ympäristöhaittaa tai lisäkustannuksia kunnille. Ei ole myöskään osoitettavissa että hajarakentamisella olisi maan hintaa kohottava vaikutus.

Olen hyvin tietoinen siitä että ohjaamistoiminnalla on myös positiivisia vaikutuksia ja siksi toivon että asia nähtäisiin kehittämistoimena eikä suinkaan yksiselitteisenä ehkäisytoimena.

Tällöin yrittäisin yhteen sovittaa kunnallista/seudullista tasa-arvoa asumisen, elinkeinon harjoittamisen ja rakentamisen kohdalla. Jokaisella alueella on oma tapansa toimia, asua ja rakentaa.

Miksi tätä pitää ”tasapäistää” alueellisesti kun lähiohjaus on jo olemassa? Mitä erityistä kokonaishyötyä tästä karttuu?

Ymmärrän kunnan kaavoitustoimen, teknisen toimen jne. näkökulman, mutta sitä en ymmärrä, miten se voisi olla ristiriidassa asukkaiden näkemyksen kanssa.

Todelliseen – alueelliseenkin – ohjaukseen erilaisin sopimuksin on tarvetta, mutta silloin pitää perusteiden olla todella vahvoja ja kattavia.

Markku Vuorensola
Lempäälä

MARKKU VUORIKARI

Pientalorakentamista karsitaan haja-asutusalueella, Markku Vuorensola kirjoittaa.

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Kotiteurastuksesta

Onneksi lampaan voi ilmoittaa myös kadonneeksi.

Lähiruoka omasta takaa

Kenen asialla?

Onko MT vain opposition asialla? Kaikki on niin väärin.

Kestotilaaja

Pihan uudistajalle

Pro Agrioilla on maaseudun pihat tuntevia suunnittelijoita, suosittelen. Myös Jutta Ahron kirja Piha maalla on hyvä.

-HL-E

Puutarhan pioni näyttävin kukkija. Lapuan kirsikkapuut kukkivat konepihalla hyvin.

Elokuun ötökkä

Turvaa Katjallekin

Katja Koljonen (MT 6.6.), teidän turvallisuuden takia ne laukut tarkastetaan, niistä kun on löytynyt mm. puukkoja ja nyrkkirautoja ym. mukavaa.

Järjestyksenvalvoja

Naakkaharmi

Anteeksi maalaisuuteni, mutta paljonko naakasta maksetaan tapporahaa? **Hyvä pisnes?**

Myrkyt

Meillä oli aikoinaan muutama lammas. Laidunalue viljelijän pellon vieressä. Pelto myrkytettiin. Ripulilääkitys pelasti lampaat. **Ei nimimerkkiä**

Tiedetään jo

Miksi Pro Agrian pitää tutkia heinän kylvöä viljan joukkoon? Onhan heinä uusittu niin ennen muinoin? **Tieto**

Radio Suomi

Mitä Radio Suomelle on tapahtunut? Aamupäivät samaa kevyttä sontaa kuin kaupallisillakin. Mihin hävisivät asia- ja alueohjelmat?

Kuka asialla?

Tyyli muuttui

Tulipa metsänomistaja tärkeäksi pian MHY:n toimihenkilöille, kun metsänhoitomaksu aiotaan poistaa.

Ei nimimerkkiä

VIERASKOLUMNI

Terveydenhoito maakuntapohjaiseksi

Hallituksen tuorein malli sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä on uusi pitkä harha-askel hallituksen onnettomalla kuntauudistustaipaleella.

Uusi malli on huono monessa mielessä. Se siirtää maakunnista Erva-suuralueille sellaistakin erikoissairaanhoitoa, joka voidaan nykyiseen tapaan järjestää paljon tehokkaammin sairaanhoitopiireissä ja siten lähempänä perusterveydenhoitoa ja asiakkaita.

Kun tähän saakka laajalti hyväksytty tavoite on ollut erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhoidon kokoaminen, hallituksen linjaus repii nämä toisiinsa niveltyvät tehtävät entistä kauemmaksi. Myös tämä on väärin.

Sairaanhoitopiirit hävittävää mallia puolustetaan nyt hallituksen piiristä sillä, että uusiin suurkuntiin voitaisiin siirtää joitakin erikoissairaanhoidon tehtäviä. Jos niin nyt olisikin, niin esimerkiksi Keski-Suomessa se tarkoittaisi siirtoa Jyväskylässä olevasta keskussairaalasta Jyväskylässä sijaitsevaan terveyskeskukseen.

Muille maakunnan asukkaille nämä palvelut olisivat yhtä kaukana kuin nyt ja Ervaan menevät tietysti entistä kauempana.

Kukaan ei voi vakavissaan väittää, että erikoissairaanhoitoa siirrettäisiin esimerkiksi Keski-Suomessa laajemmin maakunnan muihin terveyskeskuksiin tai -asemille.

Sairaanhoitopiirien ”rajat” noudattelevat usein täysin tai ainakin osittain maakuntien rajoja. Sairaanhoitopiireillä on siten merkittävä rooli myös maakuntien yhteenkuuluvaisuuden ja elinvoiman kannalta.

Hallituksen hanke sairaanhoitopiirien hävittämiseksi murentaisi toteutuessaan jälleen kerran myös maakuntia ja veisi Suomen aluejärjestelmää kohti keskuskaupunkivetoista mallia.

Suomen Keskusta ei voi hyväksyä hallituksen suurkuntahanketta. Minun mielestäni keskustan on sanottava ilman epäilyjä jyrkkä ei myös hallituksen uusille kaavailuille terveys- ja sosiaalipalvelujen järjestämisestä. Ne edustavat samaa suuruuden hurmaa kuin muukin kuntauudistus.

Minusta on selvää, että terveydenhoito on koottava kaksiportaiseen hallintoon. Nykyiset Erva-alueet ovat tulleet jäädäkseen. Niihin saattaa olla jossakin vaiheessa perusteltua siirtää joitakin sairaanhoitopiireissä nyt hoidettavia kaikista vaativimpia tehtäviä.

Yhtä selvästi keskustan pitää rohjeta sanoa, että erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhoidon järjestämisvastuu pitää koota yhdelle yhteiselle maakuntalaajuiselle terveyspiirille tai sote-piirille, jossa isäntänä ovat kaikki alueen kunnat.

Tällainen ratkaisu takaisi toimivamman hoidon porrastuksen, paremmat henkilöstöpolitiikan mahdollisuudet, paremmat palvelut asiakkaille ja edullisemmat kustannukset. Tällaisessa ratkaisussa paikallistuntemusta vaativat sosiaalipalvelut voisivat jäädä peruskuntien tehtäviksi.

MAURI PEKKARINEN on kansanedustaja (kesk.).

mauri.pekkarinen@eduskunta.fi

Maatalousyrittäjien hätähuutoon on vastattava

Tavatessani maatalousyrittäjiä eri puolilla Suomea olen pistänyt merkille erittäin huolestuttavan sanoman. Saan toistuvasti palautetta, jonka mukaan monet viljelijät joutuvat toimimaan voimavarojensa äärirajoilla. Työuupumus uhkaa. Sama viesti tulee vahvasti esiin myös monista tutkimuksista, joilla on kartoitettu maatalousyrittäjien hyvinvointia.

Sosiaali- ja terveysministeriö on hiljattain asettanut työryhmän, jonka pitäisi hallintorajat ylittäen etsiä erilaisia ratkaisuja juurikin viljelijöiden jaksamiseen. Työryhmän tarkoituksena on kehittää maatalousyrittäjien työhyvinvointia ja pidentää heidän työuria.

Jo heti ryhmän perustamisvaiheessa on tunnistettu keskeisimmät keinot. Niitä ovat toimivat työterveyspalvelut, lomitusjärjestelmä, ajoissa aloitettu kuntoutus ja työssä tarvittavan osaamisen jatkuva varmistaminen. Näiden lisäksi myös työn fyysistä ja henkistä kuormittavuutta vähentämällä voidaan edistää viljelijöiden hyvinvointia.

Näistä johtopäätöksistä on vaikea saada riitaa aikaiseksi. Kehittämiskohteet on tunnistettu aivan oikein. Maatalousyrittäjistä esimerkiksi vain 39 prosenttia kuuluu työterveyshuoltoon ja liittymisaste on viime vuosina vieläpä laskenut. Palveluiden saatavuudessa on eroja eri puolilla Suomea ja siinä on vielä paljon tekemistä.

Maatilojen työn sitovuuden vuoksi on puolestaan välttämätöntä, että lomituspalvelut huomioivat nykyistä paremmin tilojen ja perheiden tarpeet, jotta perhe ja työ voitaisiin sovittaa yhteen maatiloilla. Olen varma, että moni viljelijä toivoisi lisää aikaa perheelleen.

Maatalousyrittäjän työ on vastuullista. Vastuun ja työmäärän lisäksi kuormitusta tuo hallinnon tuottama byrokratia sekä säännöllinen valvonta. Luonnollisesti myös taloudelliset huolet ja epävarmuus tulevasta heijastuvat työmotivaatioon ja jaksamiseen.

Jos valmiiksi rasittavaan tilanteeseen sattuu sitten tulemaan vaikkapa parisuhdekriisi tai jokin muu yllättävä elämänkäänne, voi mitta tulla helposti täyteen. Tällöin on vaarana, että lopulta eläimet joutuvat sijaiskärsijäksi, koska viljelijöiden hyvinvointia ei ole kyetty suojelemaan.

Toivon, että Kataisen johtama sinipunahallitus ottaa tosissaan maatalousyrittäjien jaksamisen. Todellisuus on tässäkin tarua karumpi.

Samaan aikaan kun viestitetään parempaan työhyvinvointiin kannustavina tekoina työryhmätyön käynnistymisestä, on samaisen hallituksen toinen käsi jo ennättänyt heikentämään maatalousyrittäjien työhyvinvointia leikkaamalla sosiaaliturvaa.

Maatalouspoliittisessa keskustelussa surullista on se vakava ristiriita, joka yhteiskunnassamme on tällä hetkellä ruuan kuluttajien näkemysten ja yhteiskuntapoliittisten päätösten välillä.

Ihmiset kyllä arvostavat puhdasta kotimaista ruokaa ja ylipäätänsä kaikenlainen maaseutuhenkisyys on tällä hetkellä valtavan muodikasta. Samaan aikaan ruuan tuottajat uupuvat työtaakkansa ja kannattavuusvaikeuksien alle. Yksi maatalousyrittäjiä voimaannuttava tekijä olisi alan yleisen arvostuksen nostaminen. Mikäli tuottajat voisivat kokea, että muu yhteiskunta vilpittömästi arvostaa heidän tekemäänsä työtä, auttaisi se taatusti kokemaan oman työpanoksen merkityksellisenä.

Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat maanviljelijät ovat elintärkeä edellytys sille, että kuluttajien toiveet voivat toteutua. Tilallisten on pystyttävä pitämään ensiksi itsestään huolta, jotta he jaksavat hoitaa hyvin kasvattamansa eläimet. Tätä ei oikein tunnuta ymmärrettävän riittävän vakavasti.

Hyvä kotimainen ruoka on keskeinen suomalaisten hyvinvoinnin tekijä. Annetaan ruuan ja hyvinvoinnin tekijöille myös itselleen mahdollisuudet voida työssään hyvin.

Annika Saarikko
kansanedustaja (kesk.)

Direktiivi suoraan hölmölästä

Kun sairasteurastus lopetettiin aikanaan (mikä oli suuri virhe), oltiin tilanteessa jossa niin hätä- kuin muitakaan teurastajia ei kyliltä löytynyt. Tähän tarpeeseen alkoi kouluttautua miehiä, jotka olivat hyvin motivoituneita asiaansa ja monet heistä kouluttautuivat myös lihan käsittelijöiksi ja näin tarjoavat täyden palvelun. Heitä on nyt pieni, mutta osaava ammattikunta.

Nyt kun viranomaiset ovat katsoneet viisaaksi, että suolet ovat ongelmajäte eikä niitä voi haudata, tulee tällä päätöksellä hoidettua kaksi asiaa samalla kertaa.

Näin kotiteurastus saadaan loppumaan ja tämä pieni, mutta arvokas ammattikunta saa lähteä etsimään muita töitä.

Mielestäni tämä ”lakiesitys” pitäisi vetää takaisin ja ottaa maalaisjärki mukaan keskusteluun. Joku oikein viisas ekonomisti voisi myös laskea, miten paljon nämä suolet sisältävät pötsipaskaa ja että miten paljon tälle paskalle kannattaa antaa autokyytiä.

Mielestäni tämä ”lakiesitys” pitäisi vetää takaisin ja ottaa maalaisjärki mukaan keskusteluun.

Pitäisiköhän muuten perustaa toimikunta, joka miettisi miten meitä maanviljelijöitä ja karjanpitäjiä voitaisiin varjella ylenmääräiseltä valvonnalta ja tarkastuksilta.

Kansalaisten lainkuuliaisuus kärsii jos lait ja direktiivit ovat kuin suoraan hölmölästä.

Esa Jylhä-Ollila
Nivala

Kysymys ministeriöön

On pakko kysyä tästä capuudistuksesta, että mikä on tämä kahden kasvin tai kolmen vaatimus. Tarkoittaako tämä, että jos kaikki nurmella, pitää ruveta viljeleen viljaa tai perunaa, rypsiä jne. Entä jos nurmiseos sisältää montaa sorttia (nurminataa, timoltia, apilaa jne.).

On yksivuotinen raiheinä oma lajinsa.

Olisi kiva, kun näitäkin asioita kerrottais. Asia vaivaa kovasti.

Tyhmä mikä tyhmä

Kiitos Esa Härmälälle

Hän totesi Lahdessa, että Suomi on vapautumassa yhdestä vihreästä valheesta (MT 11.5). Tässä viitataan jätteiden energiakäyttöön, joka Suomessa oli 30 vuotta lähes kiellettyä. Toki aikanaan Kyläsaaren jätevoimala Helsingissä aiheutti paljon ympäristöhaittoja.

Jätteiden käyttöä energiaksi vastusti erityisesti ympäristöpuolue ja -järjestöt.

Nyt kun tästäkin aiheesta saa keskustella, olisi hienoa, jos joku tutkija laskisi hintalapun tälle politiikalle. Eli paljonko olemme käyttäneet uusiutumattomia luonnonvaroja (kivihiiltä, öljyä ja maakaasua) ja siitä maksaneet, kun samanaikaisesti olemme ’polkeneet’ energiaksi kelpaava jätettä kaatopaikoille?

Lisäksi selvitys voisi sisältää arvion molempien vaihtoehtojen vaikutuksista ympäristöön.

Esa Härmälän mainitsi siis puheessaan, että Suomi on vapautumassa yhdestä vihreästä valheesta.

Voisiko joku kertoa nämä muutkin vihreät valheet?

Tapio Viljanen
Luusniemi, Kangasniemi

Olemme menossa kohti jääkautta

Katariina Perttula kannatti ympäristöön ja ilmastoon sijoittamista (MT 30.5.). Hän kohdisti kirjoituksensa ilmeisesti Suomeen.

Väestömme on 0,7 promillea (tuhannesosaa) maapallon ihmisjoukosta. Tehtiinpä täällä mitä taikatemppuja tahansa, niin kovin ovat pienet globaalit vaikutukset. Ne häviävät arvioiden virheosuuksiin.

Totta kai toimintamme tarkoitus onkin olla esimerkkinä ja toivoa, että sillä olisi kerrannaisvaikutuksia väkirikkaissa maissa.

Muutama kymmenen vuotta sitten puhuttiin uudesta jääkaudesta. Nyttemmin ilmastotieteilijät ovat aika yksimielisesti alkaneet julistaa tuomiopäivän tulevankin ilmaston lämpenemisen muodossa. Mutta yksi on varmaa. Olemme menossa hitaasti kohti jääkautta. Nyt ilmastomme on viileämpi kuin viime jääkauden jälkeen.

Kolumbian yliopiston professori Peter de Menocalin mukaan se tullee 30 000 vuodessa. Ilmastoon vaikuttavat muun muassa mannerlaattojen liikkeet, tulivuoren purkaukset (niiden tuottama hiilidioksidi, myös ihmisen tuottama), pienhiukkaset, pilvet, tuulet, maapallon akselikulman ja kiertoradan muutokset (esimerkiksi Milankovicin jaksot) sekä auringon aktiivisuus. Mutta pääosin ilmastomme muutoksen alkuvoima tullee ”avaruudesta”, eli on astronominen.

Perttulan heitot kaivosten, maalämpökaivojen, langattomien laitteiden tukiasemien ja mikroaaltouunien vaikutuksista ovat marginaalisia. Itsekin laitatin juuri maalämmön ja koin tehneeni nimenomaan ympäristöteon siirtymällä uusiutuvaan energiaan. Kyllä siinä sähköä säästyy. Suurilmasto on globaali. Nyt sitä saastuttavat suuret taloudet, kuten USA, Kiina, Intia, Brasilia ja Venäjä. Suomen osuus on pieni.

Sinänsä ilmastonmuutoskeskustelu on saanut paljon hyvää aikaan. Esimerkkinä uusiutuvan energian käyttöönotto tuuli-, aurinko-, maalämpö-, aalto- ja bioenergian muodossa. Aurojen kulutus on vähentynyt.

Eikä hiilidioksidi pelkästään pahasta ole. Se on meidän elämällemme maapallolla huoltovarmuustekijä. Sitä on oltava ilmassa tietty vähimmäismäärä, jotta yhteyttäminen (fotosynteesi) auringon valon avulla onnistuu. Sen avulla saamme auringon ydinenergian käyttöömme. Siis sen, joka siirtyy tänne säteilynä.

Kaivosten ympäristönsuojelu on heikolla tolalla. Ovat ontuneet ennakkolaskelmat, lupaehdot, toteutus ja valvonta. Sama koskee turpeen nostoa. Tässä Perttula osuus asian ytimeen. Perttula lentoemäntänä hyväksynee lentämisen. Maasta ne lentokoneenkin metallit on louhittu ympäristöhaittoineen. Ei niitä ilmassa juuri ole. Eikä lentäminen ole muutoinkaan ympäristöystävällistä. Suuri siivu maaöljyvaroista siihenkin kuluu.

Maapallolla kasvihuoneet ja jääkaudet ovat vuorotelleet. Ilmasto muuttuu, oli ihmistä tai ei. Muutoksia tulee tarkastella pitkällä aikavälillä. Muutaman sadan vuoden jakso on liian lyhyt. Tämän tiedämme lähihistoriamme pikku jääkaudesta nälänhätineen ja lämpöjaksoista. Niihin eivät ihmisen tuottamat kasvihuonekaasut ole vaikuttaneet.

Joskus maapallo kokee senkin, että hiilidioksidi ei riitä fotosynteesiin, mutta ei ihmisen aikana. Satunnaisvaihtelu pitää puhdistaa ilmaston todellisista muutoksista pois. On myös niitä, jotka ennustavat ilmaston kylmenevän jo lähivuosisatoina.

Tapio Klen
psykologian tohtori
maatalous- ja metsätieteiden tohtori
Pieksämäki

VIIKON KYSYMYS

Onko sinulla kasvimaa?

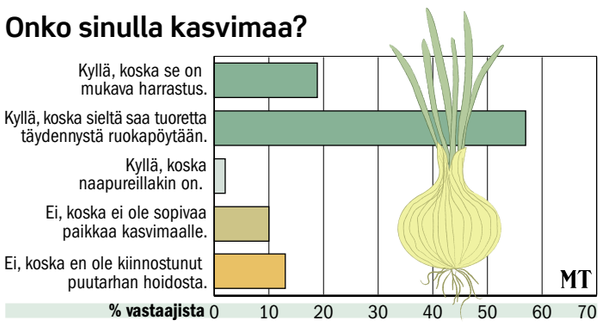

Maukas harrastus tai lapsuuden pakkotyömaa

Suurimmalla osalla viikon kysymykseen vastanneista on kasvimaa. Yli puolet kertoo perusteluksi, että sieltä saa tuoretta täydennystä ruokapöytään.

Vajaalle viidennekselle kasvimaa on mukava harrastus. Pieni joukko löytyy heitä, jotka viljelevät kasvimaata, koska naapureillakin on.

Noin 15 prosenttia vastanneista kertoo, ettei ole kiinnostunut puutarhanhoidosta. Vajaalla 10 prosentilla ei ole sopivaa paikkaa.

Viikon kysymys keräsi noin 730 vastausta.

”Jotenkin täytyy omaa sisäistä viljelijää toteuttaa. Pienestä pitäen on rikkaruohoja kitketty ja rivejä harvennettu, mutta kyllä antaa enemmän kuin ottaa. Ai sitä tunnetta kun voi hakea tuoretta, tunteella vaalittuja aineksia omalta maalta”, kertoo Soila.

Myös Anita on innokas puutarhanhoitaja: ”Mikäs sen parempi kuin syödä oman maan perunaa, sipulia, porkkanoita ynnä muuta seuraavaan satokauteen. Työtä teettää, mutta on se kitkeminen vaivan arvoista.”

Omasta maasta ruokaa -nimimerkki on kasvimaan kannalla: ”Tietysti kasvimaa pitää olla! Muutaman euron siemenpusseilla saa paljon syötävää ruokapöytään ja on mukava harrastus samalla.”

Mimmi kertoo, että ei malta keväällä olla laittamatta kasvimaata. ”Kitkeminen ei niin kivaa ole, mutta kesällä on kiva saada tuoretta, kun kauppa kuitenkin on yli 10 km päässä. Syksyllä on mukavaa korjata sato, ja talvella voi hakea kellarista tarpeen mukaan eikä tarvi joka potun takia ajella maalikylille.”

Itä-Uusimaa-nimimerkin on pakko saada tuoretta salaattia ja yrttejä. ”Perunat, porkkanat ja mansikat on vaan plussaa... tulee jos tulee.”

Sadulle kasvimaa on periaatteellinen kysymys:”Kun on omaa maata, niin siinä voi kasvattaa ruokaa perheelle. Lapset oppii pienestä pitäen tietämään miten ruokaa saadaan pöytään.”

Maaäijä kiteytti monen kasvimaattoman vastaajan tunnot:”Kasvimaasta pelkkiä huonoja muistoja, suorastaan äkseerausta ja jäänne menneestä. ”

Työnjako kohdallaan -nimimerkki jättää suosiolla kasvimaan hoitamisen muille:”Kasvi- ja kukkamaanhoito eivät kiinnosta sitten niin pätkääkään, vaikka olen maatilan emäntä. Lapsena sain polttaa niskani niissä hommissa tarpeeksi monta kertaa.”

Nimimerkki Vanhemmat pakotti ei hänkään muistele lämmöllä nuoruuden kesiä:”Lapsena se oli pakollinen sellainen 4H-palsta, että vieläkin olen täynnä liki 50 vuoden jälkeen. Vihasin kitkemisiä ja haraamisia. Nyt, kun minulla on päätäntävalta, saan ostaa vihannekset kaupasta, enkä valita hinnasta. ”

Käytkö maatalousnäyttelyssä?

Kerro osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*, aiotko kesän aikana vierailla maatalousnäyttelyssä.

MAIJA ALA-SIURUA